

Dosarul nr. 2ra-1252/22
2-21131113-01-2ra-06092022

Prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul Central (jud. V. Negurița)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Pahopol, R. Pulbere, V. Mihaila)

DECIZIE

14 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”,
în cauza civilă, la cererea Mariei Nicolaescu, persoană interesată Instituția
Publică „Agenția Servicii Publice”, cu privire la constatarea inexactității în înscrierea
anului de naștere și constatarea faptului înregistrării nașterii,
împotriva deciziei din 05 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost
respins apelul declarat de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” și a fost
menținută hotărârea din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central,

constată:

La data de 02 septembrie 2021 Maria Nicolaescu a depus cerere cu privire la
constatarea inexactității în înscrierea anului de naștere și constatarea faptului
înregistrării nașterii.

În motivarea cererii petiționara a indicat că la 28 decembrie 1963, părinții săi
Grigore Nicolaescu Ion, născut la XXXXX și Parascovia Nicolaescu Simion, născută
la XXXXX, au înregistrat căsătoria în satul Lozova, raionul Călărași. În urma
căsniciei au avut trei copii Maria Nicolaescu, Ion Nicolaescu și Ecaterina Nicolaescu.

A menționat că la 17 septembrie 1972, tatăl Grigore Nicolaescu a decedat, iar
la 13 aprilie 2018 a decedat mama Parascovia Nicolaescu, cu ultimul lor domiciliu în
XXXXX. Moștenitorii legali ai tatălui Grigore Nicolaescu sunt toți copiii lui, care la
momentul decesului erau minori. Prin hotărârea judecătorească din 28 aprilie 2021 a
fost constatat faptul acceptării de către toți copiii a succesiunii rămase după decesul
tatălui lor.

Petiționara a afirmat că la perfectarea actelor de primire a moștenirii, a
observat o neexactitate în anul nașterii tatălui Grigore Nicolaescu. Astfel, în diferite

acte personale, anul nașterii lui Grigore Nicolaescu este înscris diferit: 1) în certificatul de căsătorie seria I-ЧЭ nr. 253804 eliberat de s/s Lozova, raionul Călărași la 28 decembrie 1963 este indicat anul nașterii XXXXX, fiind cifra 9 corectată; 2) în extrasul din Registrul de evidență a populației a s. Lozova este indicat anul nașterii XXXXX, înscris în anul 1968; 3) în certificatul de deces seria DC-V nr.0173399 eliberat de OSC Strășeni la 06 august 2002 este indicată data nașterii XXXXX.

A invocat că pentru a definitiva și concretiza corect anul nașterii tatălui Grigore Nicolaescu, s-a adresat la Serviciul Stare Civilă, de la care a primit Avizul privind constatarea lipsei actului de stare civilă a nașterii lui Grigore Nicolaescu, potrivit căruia pentru anii 1934-1940 registrul este păstrat integral, iar actul de naștere a lui Grigore Nicolaescu, născut în XXXXX, nu a fost identificat.

În drept, petiționara și-a întemeiat cererea în baza art. 166-167, 279-285 din Codul de procedură civilă și a solicitat constatarea inexactității în înscrierea anului de naștere a lui Nicolaescu Grigore XXXXX, cu ultimul domiciliu în XXXXX, decedat la 17 septembrie 1972 și constatarea faptului ce are valoare juridică: înregistrarea nașterii lui Nicolaescu Grigore XXXXX, cu ultimul domiciliu în XXXXX, născut la XXXXX.

Prin hotărârea din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, cererea a fost admisă parțial și a fost constatat faptul înregistrării nașterii lui Grigore Nicolaescu decedat la 17 septembrie 1972, cu ultimul domiciliu în XXXXX – la data de XXXXX. În rest, cererea a fost respinsă ca nefondată.

La data de 04 martie 2022, IP „Agenția Servicii Publice” a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a cererii.

Prin decizia din 05 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de IP „Agenția Servicii Publice” și a fost menținută hotărârea din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central.

La data de 17 august 2022, IP „Agenția Servicii Publice” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii.

În motivarea recursului s-a invocat că la adoptarea soluțiilor, instanțele ierarhic inferioare au aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, precum și au interpretat eronat legea.

Recurenta a menționat că instanțele de judecată au neglijat faptul că petiționara nu a respectat procedura administrativă prevăzută de art. 61 al Legii nr. 100-XV din 26 aprilie 2001 privind actele de stare civilă, care stipulează că cererea de reconstituire a actului de stare civilă, însoțită de documentele doveditoare, se depun la organul stare civilă de la domiciliul persoanei interesate. Urmare a examinării cererii de reconstituire, Serviciul stare civilă emite decizia corespunzătoare. Hotărârea judecătorească privind constatarea faptelor care au valoare juridică servește drept temei pentru înregistrarea, după caz, a faptului în organele respective, iar posibilitatea examinării cererii respective în procedura judiciară specială este

condiționată de respectarea procedurii extrajudiciare de soluționare a problemei petiționarului.

A afirmat că intimata a prezentat instanței doar formularul F.28 (un formular de uz intern, cu mențiuni de serviciu) care relatează faptul verificării fondului de arhivă și nicidecum poziția oficială a Agenția Servicii Publice în vederea procedurii de reconstituire a actului de stare civilă. Or, prin răspunsul oferit s-a explicat petiționarei cauza imposibilității reconstituirii actului de naștere, procedura corectă fiind cea de înregistrare ulterioară a faptului nașterii. În partea ce ține de solicitarea constatării înregistrării nașterii lui Grigore Nicolaescu, nu este clar în ce măsură instanța apreciază probele prezentate de către instituția publică, deoarece prin avizul din 24 septembrie 2020 petiționara a fost informată doar despre starea fondului de arhivă în perioada anilor 1937-1940, registrele fiind păstrate integral, iar vreun act de naștere pe numele lui Grigore Nicolaescu (important de remarcat este că în acest aviz a fost verificat la declarația solicitantului precum că Grigore Nicolaescu este născut în perioada anilor 1936, dar nu 1940 cum a fost solicitat în instanță), nu a fost identificat.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele cauzei atestă că la 08 august 2022, decizia motivată a instanței de apel a fost expediată la adresa electronică a recurente IP „Agenția Servicii Publice” (f.d. 96).

Astfel, recursul, declarat la data de 17 august 2022, este în termen.

La 06 septembrie 2022, copia recursului a fost expediată în adresa intimatei Maria Nicolaescu cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 113).

Intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) din Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 16 noiembrie 2022 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea parțială a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și pronunțarea în partea casată a unei noi hotărâri, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

În conformitate cu art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

Din materialele cauzei rezultă că prin certificatul de căsătorie nr. I-ЧЭ 253804 eliberat de satul Lozova, raionul Călărași la 28 decembrie 1963, se atestă faptul că Grigore Nicolaescu și Parascovia Nicolaescu au înregistrat căsătoria (f.d. 5).

Potrivit certificatului de naștere nr. NA-VI 3053294 eliberat de Agenția Servicii Publice, Grigore Nicolaescu și Parascovia Nicolaescu au fost părinții petiționarei Maria Nicolaescu (f.d. 8).

Conform certificatului de deces nr. DC-V 0173399 din 20 septembrie 1972, eliberat de OSC Strășeni, Grigore Nicolaescu, născut la XXXXX, a decedat la data de 17 septembrie 1972 în r-nul Strășeni, s. Lozova (f.d. 6).

Potrivit certificatului de deces nr. DC-IV 1654759 din 07 septembrie 2018, Parascovia Nicolaescu, născută la XXXXX, a decedat la data de 13 aprilie 2018 (f.d. 7).

Prin hotărârea din 28 aprilie 2021 a Judecătoriei Strășeni a fost constatat faptul acceptării succesiunii de către Maria Nicolaescu, Ion Nicolaescu, Sergiu Dimitriu și Victor Dimitriu, prin intrarea în posesia masei succesoriale rămase după decesul lui Grigore Nicolaescu (f.d. 9).

Înaintând prezenta cerere, Maria Nicolaescu a solicitat constatarea inexactității în înscrierea anului de naștere a lui Nicolaescu Grigore XXXXX, cu ultimul domiciliu în XXXXX, decedat la 17 septembrie 1972 și constatarea faptului ce are valoare juridică: înregistrarea nașterii lui Nicolaescu Grigore XXXXX, cu ultimul domiciliu în s. XXXXX, născut la XXXXX.

Prima instanță, fiind investită cu examinarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a cererii depuse de către Maria Nicolaescu și a constatat faptul înregistrării nașterii lui Grigore Nicolaescu, decedat la 17 septembrie 1972, cu ultimul domiciliu în XXXXX – la data de XXXXX, în rest cererea fiind respinsă ca nefondată.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de IP „Agenția Servicii Publice”, a ajuns la concluzia netemeiniciei acestuia și a menținut hotărârea primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a considerat justă soluția primei instanțe de admitere a cererii în partea constatării faptului înregistrării nașterii lui Grigore Nicolaescu la data de XXXXX, menționând că actele prezentate de petiționară confirmă că în certificatul de căsătorie nr. I-ЧЭ nr. 253804 din 28 decembrie 1963 se atestă că Grigore Nicolaescu s-ar fi născut în anul XXXXX, în certificatul de deces sunt indicate data/luna/anul nașterii ca fiind XXXXX, iar în Registrul de evidență a gospodăriilor Primăriei s. Lozova anul de naștere este indicat ca fiind XXXXX. Prin urmare, acel fapt că în registrele de stare civilă lipsește informația despre înregistrarea nașterii lui Grigore Nicolaescu, nu poate fi imputat petiționarei Maria Nicolaescu. La fel, potrivit avizului Oficiului Stării Civile pe perioada în care s-ar fi născut Grigore Nicolaescu a. 1934-1940, registrele civile ale Primăriei s. Lozova, r-

nul Strășeni este păstrat integral, iar lipsa actului despre înregistrarea nașterii lui Grigore Nicolaescu nu este imputabil petiționarei Maria Nicolaescu.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Prin prezenta cerere de recurs, IP „Agenția Servicii Publice” contestă hotărârile instanțelor ierarhic inferioare doar în partea admiterii cererii petiționarei Maria Nicolaescu, actele judecătorești nefiind atacate în partea respingerii cererii cu privire la constatarea inexactității în înscrierea anului de naștere.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va verifica legalitatea hotărârii atacate doar în partea cererii cu privire la constatarea faptului înregistrării nașterii lui Grigore Nicolaescu.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul litigios, constată că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe urmează a fi casate parțial.

În conformitate cu art. 281 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească constată faptele de care depinde apariția, modificarea sau încetarea drepturilor personale sau patrimoniale ale persoanelor fizice și ale organizațiilor.

Conform art. 282 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească constată faptul cu valoare juridică în cazul în care: a) acesta generează, în virtutea legii, următoarele efecte juridice: apariția, modificarea sau încetarea unor drepturi personale sau patrimoniale ale petiționarului; b) petiționarul nu are o altă posibilitate de a obține sau de a restabili documentele care ar certifica faptul juridic a cărui constatare o solicită; c) constatarea faptului nu este legată de soluționarea unui litigiu de drept ce ține de competența instanțelor judecătorești.

Potrivit art. 12 alin. (1) din Legea privind actele de stare civilă nr. 100 din 26 aprilie 2001, starea civilă se dovedește cu certificatele de stare civilă eliberate pe baza actelor de stare civilă întocmite în modul prevăzut de prezenta lege, precum și cu actele de stare civilă propriu-zise, cu copiile sau extrasele de pe acestea.

Conform art. 20 alin. (1) din Legea privind actele de stare civilă nr. 100 din 26 aprilie 2001, drept temei pentru înregistrarea nașterii și întocmirea actului de naștere servesc: a) actul medical constatator al nașterii, eliberat de unitatea sanitară în care a avut loc nașterea; b) certificatul medical de naștere, eliberat de unitatea sanitară privată, de medicul care a asistat nașterea sau la care s-a adresat mama după naștere (când nașterea s-a produs în afara unității sanitare) ori de un medic privat care a asistat nașterea; c) procesul-verbal și certificatul prin care se constată sexul și vârsta copilului - în cazul înregistrării nașterii unui copil găsit.

Iar alin. (2) al aceluiași articol stipulează că, în lipsa actelor prevăzute la alin. (1), înregistrarea nașterii copilului se face pe baza hotărârii instanței judecătorești privind stabilirea faptului nașterii copilului de către o femeie concretă.

La examinarea cauzelor despre constatarea înregistrării nașterii este necesar să se țină cont de faptul că instanța judecătorească constată nu evenimentele care au avut loc, ci faptele înregistrării lor în organele respective.

Astfel de cauze se examinează de către instanțele judecătorești numai în cazul în care în organele de stare civilă și în arhivele corespunzătoare nu s-au păstrat asemenea înscrisuri și cererea de restabilire a acestora a fost refuzată.

La cazul prezentei spețe, instanța de recurs constată că pe parcursul examinării cauzei, IP „Agenția Servicii Publice” a confirmat că la inițierea verificării fondului arhivistic deținut de Agenție și anume, pe perioada anilor 1934-1940 pe localitatea Lozova, raionul Strășeni, precum și a registrului actelor reconstituite de OSC Strășeni pe perioada 1945-2020, vreun act de naștere cu datele specificate de petiționară nu a fost găsit, *registrele în acest sens fiind păstrate integral*.

Prin urmare, nu sunt întrunite condițiile constatării pe cale judecătorească a faptului înregistrării nașterii, or, la caz nu se atestă nepăstrarea sau pierderea înscrisurilor, registrele pe anii 1934-1940 fiind păstrate integral.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că, deși omisiunea înregistrării nașterii nu este imputabilă petiționarei, totuși, constatarea faptului înregistrării nașterii nu este posibilă, deoarece un astfel de eveniment (înregistrarea) nu a avut loc.

În asemenea situație, reieșind din prevederile art. 20 alin. (2) din Legea privind actele de stare civilă nr. 100 din 26 aprilie 2001, petiționara urma să se adreseze cu cerere în instanța de judecată privind stabilirea faptului nașterii copilului de către o femeie concretă.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa hotărârile instanțelor ierarhic inferioare în partea constatării faptului înregistrării nașterii lui Grigore Nicolaescu, cu pronunțarea în această parte a unei hotărâri noi, prin care cererea Mariei Nicolaescu cu privire la constatarea faptului înregistrării nașterii, se respinge.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul și de a casa parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe în partea constatării faptului înregistrării nașterii, cu pronunțarea în această parte a unei hotărâri noi, prin care se respinge cererea cu privire la constatarea faptului înregistrării nașterii, în rest, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe de a menține.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”.

Se casează parțial decizia din 05 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, în cauza civilă, la cererea Mariei Nicolaescu, persoană interesată Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, cu privire la constatarea inexactității în înscrierea anului de naștere și constatarea faptului înregistrării nașterii, în partea constatării faptului înregistrării

nașterii lui Grigore Nicolaescu și se pronunță în această parte o hotărâre nouă, prin care:

Se respinge cererea Mariei Nicolaescu cu privire la constatarea faptului înregistrării nașterii lui Grigore Nicolaescu.

În rest, decizia din 05 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, sediul Central se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

Victor Burduh

Mariana Pitic